

۱۵۹۵۲.۸

۵/۱۸

آناتومی مقایسه‌ای تنه در حیوانات اهلی (حفرهٔ سینه، شکم و لگن)

مؤلفان

دکتر حسن گیلانی

استاد بازنشستهٔ دانشگاه تهران

دکتر بیژن رادمهر

استاد بازنشستهٔ دانشگاه تهران

دکتر محمدرضا پریانی

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

دکتر سروش بختیاری راد

دانشجوی دکترای تخصصی آناتومی و جنین‌شناسی دانشگاه تهران

شماره مسلسل ۸۸۹۴

شماره انتشار ۳۷۷۱

انتشارات دانشگاه تهران

عنوان و نام پدیدآور : آناتومی مقایسه‌ای تنه در حیوانات اهلی (حفره سینه، شکم و لگن) / تألیف حسن گیلانیور ... [و دیگران].
 مشخصات نشر : تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری : ۱۴۸ ص: مصور (رنگی).
 فهرست : انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۳۷۷۱.
 شاب : 978-964-03-6987-6
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا
 یادداشت : تألیف حسن گیلانیور، بیژن رادمهر، محمدرضا پریانی، سروش بختیاری راد.
 موضوع : کالبدشناسی مقایسه‌ای
 موضوع : Anatomy, Comparative
 موضوع : کالبدشناسی دامی
 موضوع : Veterinary Anatomy
 شناسه افزوده : دکتر لانیور، حسن، ۱۳۲۰-
 شناسه افزوده : دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات
 رده‌بندی کنگره : SF ۷۶۱/۸۲۰۳۹۷
 رده‌بندی دیوینی : ۶۰۸۰۳
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۵۰۵۱۷

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. در صورت کپی غیر مجاز از کتاب، نویسنده و ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود و تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

ISBN:978-964-03-6987-6

9 789640 369876

عنوان: آناتومی مقایسه‌ای تنه در حیوانات اهلی (حفره سینه، شکم و لگن)
 تألیف: دکتر حسن گیلانیور- دکتر بیژن رادمهر- دکتر محمدرضا پریانی- دکتر سروش بختیاری راد
 ویرایش ادبی: فرشاد رضوان
 نوبت چاپ: اول
 تاریخ انتشار: ۱۳۹۷
 شمارگان: ۲۰۰ نسخه
 ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
 چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلفان است»

بها: ۴۰۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرش فرشی مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>

بخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

پیشگفتار..... د

فصل اول - حفره سینه و ساختارهای درون آن..... ۱

حفره سینه..... ۱

استخوان‌های حفره سینه..... ۱

مفاصل حفره سینه..... ۴

پرده جنب..... ۷

حفره جنب..... ۷

مדיاستینوم..... ۷

گودی‌ها..... ۸

دیافراگم..... ۱۰

سوراخ‌های دیافراگم..... ۱۱

ماهیچه‌های تنفسی..... ۱۱

ساز و کار تنفس..... ۱۳

درخت نایژه‌ای..... ۱۳

شش‌ها..... ۱۴

لب‌های شش..... ۱۷

رگ‌های اصلی شش‌ها..... ۱۹

اعصاب شش‌ها..... ۲۰

قلب..... ۲۰

ساختمان دیواره قلب..... ۲۱

شیارهای روی قلب..... ۲۲

حفرات قلب..... ۲۴

حلقه‌های فیبروزی..... ۲۸

سیستم هدایتی قلب..... ۳۰

سرخرگ‌های قلب..... ۳۰

۳۱	سیاهرگ‌های قلب
۳۳	سرخرگ‌های قفسه سینه
۳۳	سیاهرگ‌های قفسه سینه
۳۶	دستگاه لنفاوی
۳۶	گره‌های لنفاوی
۳۶	گره‌های لنفاوی حفره سینه
۳۹	مجرای سینه‌ای
۳۹	اعصاب حفره سینه
۴۵	فصل دوم - حفره شکم و لگن و ساختارهای درون آنها
۴۵	حفره شکم
۴۵	سوراخ‌های حفره شکم
۴۵	فاسیاهای داخل حفره شکم
۴۶	تقسیم بندی توپوگرافیک حفره شکم
۴۷	ساختارهای تشکیل دهنده حفره شکم
۵۱	اعصاب ناحیه شکم
۵۲	پریتونئوم
۵۲	چادرینه
۵۴	مزاتتری
۵۴	لیگامنت
۵۴	حفره لگن
۵۶	معدده
۵۶	معدده ساده
۵۸	معدده اسب
۵۹	معدده مرکب
۵۹	شکمبه
۶۰	نگاری
۶۰	هزارلا
۶۰	شیردان

۶۲	سطح داخلی معدۀ نشخوارکنندگان
۶۵	شیارهای سطح داخلی معدۀ مرکب
۶۶	وضعیت اومنتوم در نشخوارکنندگان
۶۸	روده‌ها
۶۸	رودۀ کوچک
۶۹	دئودنوم
۶۹	ژوژنوم
۶۹	ایلنوم
۷۱	رودۀ بزرگ
۷۱	سکوم
۷۱	کولون
۷۲	رکتوم
۷۲	روده‌ها در سبگ
۷۳	روده‌ها در اسب
۷۶	روده‌های نشخوارکنندگان
۷۹	سرخرگ‌های دستگاه گوارش (ساختارهای داخلی شکمی)
۷۹	سرخرگ‌های معدۀ ساده
۸۰	سرخرگ‌های معدۀ مرکب
۸۲	سرخرگ کرانیال مزنتریک
۸۲	سرخرگ مودال مزنتریک
۸۶	دستگاه باب کبد
۸۶	غدد ضمیمۀ دستگاه گوارش
۸۶	پانکراس
۸۸	کبد
۹۰	لب‌های کبد در سگ
۹۱	لب‌های کبد در اسب
۹۱	لب‌های کبد در نشخوارکنندگان
۹۲	کیسۀ صفرا
۹۲	طحال

۱۰۱.....	دستگاه ادراری - تناسلی
۱۰۱.....	دستگاه ادراری
۱۰۱.....	کلیه‌ها
۱۰۳.....	ساختارهای ماکروسکوپیک پارانشیم کلیه
۱۰۵.....	ساختارهای میکروسکوپیک پارانشیم کلیه
۱۰۵.....	سیستم عروق خونی کلیه
۱۰۷.....	موقعیت و شکل کلیه‌ها
۱۰۷.....	میزنای یا حالب
۱۰۸.....	مثانه
۱۰۹.....	میزراه
۱۰۹.....	یورترا در جنس نر
۱۱۰.....	یورترا در جنس ماده
۱۱۰.....	دستگاه تناسلی
۱۱۰.....	اندام تناسلی نر
۱۱۰.....	بیضه‌ها
۱۱۲.....	اسکروتوم
۱۱۴.....	اپیدیدیم
۱۱۵.....	مجرای دفران
۱۱۵.....	بند بیضه
۱۱۶.....	عدد ضمیمه دستگاه تناسلی نر
۱۱۷.....	آلت تناسلی نر
۱۱۸.....	بافت‌های ارکتایل پینس
۱۲۰.....	انواع پینس
۱۲۰.....	غلاف پینس
۱۲۰.....	گلنز
۱۲۵.....	ماهچه‌های اندام تناسلی نر
۱۲۵.....	سرخرگ‌های دستگاه تناسلی نر
۱۲۶.....	سیاهرگ‌های دستگاه تناسلی نر
۱۲۷.....	اندام‌های تناسلی ماده

تخمندان‌ها.....	۱۲۷
ساختمان تخمدان.....	۱۲۸
اندام‌های لوله‌ای تناسلی.....	۱۳۰
لوله رحمی.....	۱۳۰
رحم.....	۱۳۱
انواع رحم.....	۱۳۳
لایه‌های رحم.....	۱۳۳
لیگامنت‌های رحم.....	۱۳۴
واژن.....	۱۳۴
وستیبول.....	۱۳۵
فرج و کلیتوریس.....	۱۳۵
ماهیه‌های اندام تناسلی ماده.....	۱۳۶
سرخرگ‌های دستگاه تناسلی ماده.....	۱۳۸
پستان.....	۱۳۹
رگ‌های پستان گاو.....	۱۴۱
منابع.....	۱۴۳

پیشگفتار

روش‌های مختلفی برای آموزش و یادگیری دانش آناتومی و کالبدشناسی وجود دارد. یکی از این روش‌ها روش سیستماتیک است. در این روش هر سیستم با دستگاه بدن در موجود به طور جداگانه از آغاز تا پایان مورد بررسی قرار می‌گیرد. در روش دیگر که روش ناحیه‌ای نام دارد بدن را به ۳ ناحیه یا بخش اصلی تقسیم می‌نمایند که شامل سر و گردن، تنه و اندام‌های حرکتی است. در هر ناحیه سیستم‌های مختلف به‌طور جداگانه مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

هرکدام از روش‌های فوق معایب و محاسنی دارد. در روش سیستماتیک برای تشریح و بررسی عملی یک سیستم ممکن است سیستم‌های دیگر آسیب ببینند و نتوان برای مطالعه اندام‌های دیگر، از آن نمونه استفاده نمود و لذا نیاز به تشریح نمونه‌های دیگر می‌باشد و از این نظر نیاز به نمونه‌های بیشتری در طول آموزش می‌باشد که با توجه به هزینه‌های فیکساسیون و نگهداری نمونه‌ها از نظر اقتصادی گران‌تر تمام می‌شود. در روش ناحیه‌ای نیاز کمتری به نمونه‌ها برای تشریح و آموزش عملی است و می‌توان از نمونه‌ها در صورتی که در فیکساسیون و نگهداری آن‌ها دقت شود در مدت طولانی‌تر و در چند ترم استفاده نمود.

در آموزش آناتومی در برنامه‌های مصر، دکترای دامپزشکی آموزش عملی به صورت سیستماتیک ارائه می‌گردد ولی در برنامه‌ریزی‌های ایران که در دست اقدام است روش ناحیه‌ای مورد توجه قرار دارد. این امر در برنامه‌های آموزش تخصصی آناتومی مورد تصویب قرار گرفته و در حال حاضر انجام می‌گیرد. در روش ناحیه‌ای به موقعیت توپوگرافیک اندام‌ها که برای دانشجویان دوره‌ی دکترای حرفه‌ای مناسب‌تر است بهتر می‌توان پرداخت و به آنها اشاره کرد. کتاب حاضر با دید ناحیه‌ای نگاشته شده است و سیستم‌ها و اندام‌های ناحیه‌ای تنه مورد بررسی قرار می‌گیرد. البته از این کتاب در روش سیستماتیک هم می‌توان استفاده نمود و نگاره‌ها و مطالب نگاشته شده برای آن روش هم کاملاً قابل استفاده می‌باشد.

با توجه به جهانی بودن علوم به‌ویژه علوم بیولوژیک و نیاز به یادگیری واژه‌ها و اصطلاحات علمی به کاررفته در مجلات و کتاب‌های علمی جهان، در این کتاب در به کارگیری واژه‌های آناتومی به اسامی لاتین واژه‌ها توجه شده است و در کنار آن از واژه‌های برابر فارسی نیز استفاده گردیده است.

نویسندگان این کتاب بر خود لازم می‌دانند که از آقای دکتر دهقان نماینده دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران در شورای انتشارات و همچنین از مرکز انتشارات دانشگاه و اعضای شورا سپاسگذاری نماید. امید است با یاری خداوند بزرگ و مهربان ۲ جلد دیگر این کتاب به همت نویسندگان در آینده‌ای نه چندان دور به زیر چاپ رود.

تهران، نویسندگان